

A young man with dark, curly hair is smiling and looking down at his work. He is wearing a black long-sleeved shirt. He is working on a small electronic device or circuit board with his hands. In the background, there are shelves with various tools and equipment, including what looks like a soldering iron and some cables. The overall atmosphere is one of focused enjoyment in a technical or vocational setting.

**Jongeren uit het vso•pro
onderwijs aan de slag in
de sector techniek, bouw
en energie**

**Jongeren uit het vso•pro
onderwijs aan de slag
in de sector techniek,
bouw en energie**

Jongeren u het vso·pro onderwijs o

Inhoudsopgave

Leren op de werkvloer • Voorwoord	6
Alles op de juiste plek • Elmer Damen, werkzaam bij Maan Group (Raalte)	8
De geur van verhit staal • Noa Schorel, werkzaam bij Zeeuws Werk (Vlissingen)	12
Alleen de besten zijn goed genoeg • Werkgeversverhaal van Mulder Elektro (Apeldoorn)	16
Op de hoogwerker • Gijs Paulissen, werkzaam bij Reijrink Staalconstructies (Esbeek)	20
Een zachte landing in een veilig nest • Werkgeversverhaal van Stedin (Delft)	24
Chef werkplaats • Nick Tilburgs, werkzaam bij Alforte (Geldrop)	28
In stroomversnelling gegroeid • Lukas Beijer, werkzaam bij Van Geleuken Infra (Kelpen Oler)	32
Samen bouwen aan waardevol werk	37
Colofon	38

Leren op de werkvloer

Ondernemers zijn voor de techniek, bouw, en energiebranche op zoek naar vakmensen. Die vakmensen vind je óók in de groep jongeren van het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs (vso en pro). Zij leren bij voorkeur op de werkvloer in de praktijk, niet uit boeken. Het zijn vaak jongeren die binnen het bedrijf nog even op weg geholpen moeten worden. Met de juiste begeleiding kunnen ze uitstekend zelfstandig taken verrichten, werkzaamheden uitvoeren en uitgroeien tot vakmensen.

Pluspunt

Eric Bouwens is vice-voorzitter van de Sectorraad Praktijkonderwijs. 'Pluspunt van deze jongeren, is dat ze op school al vroeg stagelopen. Ze krijgen van jongs af aan de vaardigheden mee die je een goede collega maken. Ze weten wat het is om te werken in een ploeg en hoe het eraan toegaat op de werkvloer of de bouwplaats. Het zijn loyale medewerkers waarop je kunt bouwen. Dat blijkt uit de verhalen in deze brochure.'

Een andere route

Alain van de Haar is directeur-bestuurder Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO). De leerlingen worden volgens

hem nog te vaak geassocieerd met handicaps en ruzzakjes. Van de Haar: 'Dertig procent van de leerlingen uit het vso volgt de arbeidsmarktroute. Ze zijn niet minder goed dan anderen, maar kiezen een andere weg. Ik hoop dat meer werkgevers dat gaan inzien. De verhalen in deze brochure laten zien wat een kanjers het zijn.'

Kijken naar wat mensen kunnen

'De jongeren hebben meestal geen mbo-diploma, maar wel uitstekende skills', zegt Jacco Vonhof, voorzitter MKB-Nederland. Hij kent de doelgroep goed. 'Ze zijn enthousiast en leergierig. Werkgevers moeten meer gaan kijken naar wat

mensen kunnen, in plaats van wat ze níét kunnen.' Het woud aan beleidsregels en subsidies maakt het volgens hem lastig voor mkb-bedrijven. Vonhof: 'Elke gemeente zou één loket moeten hebben waar scholen en ondernemers elkaar kunnen vinden, en waar de regelgeving overzichtelijk is gemaakt.'

Bedrijfscultuur waarin iedereen zich thuis voelt

Volgens Doekle Terpstra, voorzitter Techniek Nederland en tevens lid strategische commissie Aanvalsplan Techniek, realiseren technische ondernemers zich steeds vaker het belang van diversiteit op de werkvloer en een bedrijfscultuur waarin iedereen zich thuis voelt. 'Dat is

niet alleen goed voor de sfeer en de creativiteit', zegt hij, 'maar ook voor de productiviteit. Met sociale innovatie maak je techniekbedrijven aantrekkelijker voor diverse groepen. Oók voor jongeren uit het vso en pro.'

Werkgevers maken het verschil

Carola Schouten, minister voor APP (Armoede, Participatie en Pensioenen), bedankt de werkgevers die zich inzetten voor de jongeren. 'Uit de verhalen in deze brochure blijkt dat ze écht het verschil kunnen maken in het leven van deze jongeren. Op hun beurt laten de jongeren zien hoe waardevol zij zijn voor de arbeidsmarkt. Elmer, Noa, Angesom, Gijs, Alaa, Nick en

Lukas: zij zijn stuk voor stuk fijne, trouwe en hardwerkende collega's.'

Een veilig nest

De minister hoopt dat bedrijven die samenwerken binnen het Aanvalsplan Arbeidsmarkttekorten Techniek, Bouw en Energie geïnspireerd raken door de mooie voorbeelden: 'Als we het gesprek aangaan met elkaar en alles op alles zetten, openen we meer deuren voor deze jongeren. Ik gun de jongeren net zulke toegewijde werkgevers als in deze verhalen. En ik gun ze teamleiders als Sem van Rooij van Stedin (zie: pagina 25). In zijn team worden de jongeren opgeleid én begeleid. Sem verwoordt het

zo: "Ik ben blij dat ik er voor deze doelgroep mag zijn. Een zachte landing in een veilig nest." Dat is precies wat deze jongeren nodig hebben bij hun introductie op de arbeidsmarkt.'

- **Eric Bouwens**, vice-voorzitter Sectorraad Praktijkonderwijs
- **Alain van de Haar**, directeur-bestuurder Sectorraad GO
- **Carola Schouten**, minister voor APP (Armoede, Participatie en Pensioenen)
- **Doekle Terpstra**, voorzitter Techniek Nederland en lid strategische commissie Aanvalsplan Techniek
- **Jacco Vonhof**, voorzitter MKB-Nederland

VSO•PRO

Elmer Damen: 'Ik zorg dat hier alles op de juiste plek ligt. Dat het hier netjes en opgeruimd is.'

Alles op de juiste plek

‘Supertof’ vindt Elmer Damen (18) zijn baan bij Maan Group in Raalte. Hij is daar logistiek medewerker. Het vak logistiek past bij hem. Als spullen niet zijn opgeruimd, maakt hem dat onrustig.

Vorig jaar ging Elmer Damen uit Olst/Wijhe voor het eerst stagelopen voor school: het praktijkonderwijs van het Carmel College Salland in Raalte. Hij koos voor een stage bij een manege, want in zijn vrije tijd rijdt hij graag paard. Helaas, kwam hij van de koude kermis thuis. Hij vertelt: ‘De werkdruk was knetterhoog. Ik stond de hele dag stallen uit te mesten, en ze waren nooit tevreden.’ Elmer zette door, in de hoop op een betere werksfeer. Maar tevergeefs. ‘Er was een keer een bezem buiten blijven staan. Ik kreeg de schuld, terwijl een ander het had gedaan. Toen was ik er helemaal klaar mee.’ Hij zucht en schudt zijn hoofd. ‘Ik heb het anderhalve maand volgehouden. Die mensen daar... Nee, niks voor mij.’

“Goed bezig!”

Voor zijn volgende stage plaatste de praktijkbegeleider van school hem bij Maan Group in Raalte: een bedrijf dat hoogwaardige producten ontwikkelt voor de tuinbouw-, label-, panelen- en high-tech industrie. De sfeer bij dat bedrijf bleek tegenovergesteld aan die bij de manege. Elmer: ‘Hier vragen ze hoe je weekend was, of roepen ze “Goed

bezig!” terwijl je aan het werk bent.’ Hij heeft zijn school inmiddels afgerond, en werkt nu tot ieders tevredenheid als logistiek medewerker bij de divisie *Engineering* van het bedrijf. Hij heeft vooraan een jaarcontract. Hij vertelt over zijn werkzaamheden. ‘Pakketjes aannemen van PostNL, orderpicken met de vorkheftruck, pallets verplaatsen en spullen klaarleggen op de orderkarren zodat monteurs overzichtelijk kunnen werken. Ik zorg dat hier alles op de juiste plek ligt. Dat het hier netjes en opgeruimd is.’

Kostbare machines

De divisie Maan Engineering bouwt onder andere coating machines voor bijvoorbeeld labels die je in de supermarkt op groente en fruit plakt. We lopen door de montagehal en staan stil bij een machine in aanbouw. Elmer benoemt een aantal zichtbare onderdelen: de motor, de wals, een aansluitingstukje. ‘Mooi he’, zegt hij. ‘Zo’n machine mag heel wat kosten.’ Hij wijst op het projectnummer en legt uit: ‘Als je in onze voorraad dit nummer ziet, dan is het een onderdeel van dit project.’ Op een orderkar liggen een paar losse onderdelen: kabels, schroeven, doppen en dekplaatjes. Elmer heeft ze daar vanochtend uitgesteld voor de monteur die straks komt. Hij houdt van sorteren en orde scheppen. ‘Van chaos word ik onrustig.’

Kosten en baten

We lopen door naar de logistiekhal. Daar staat prominent in het midden van de ruimte een

blauwgroene vorkheftruck. Elmer klimt erin en geeft een demonstratie van wat je ermee kunt. Hij heeft bij Maan Group alles geleerd van zijn buddy Gijs; hoofd logistiek. En als er eens problemen zijn, lost Gijs ze met hem op.

Nathalie Krikke is HR manager bij Maan Group. Zij heeft binnen het bedrijf mede geijverd voor medewerkers zoals Elmer. 'Ook al kost het meer tijd om iemand in te werken en te begeleiden', zegt ze. Er zijn bij Maan Group zo'n vijf mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst. Nathalie benadrukt hoe belangrijk het is om de kosten én de baten inzichtelijk te maken voor management en directies.

Geordende broodtrommel

Het is inmiddels pauze. We lopen over het terrein naar de gemeenschappelijke kantine, waar alle medewerkers van Maan Group 's middags lunchen. We zitten aan tafel met een paar collega's van Elmer. Hij opent zijn broodtrommel: de inhoud is al even overzichtelijk geordend als de orderkarren in de montagehal: drie boterhammen in een vak, een kano in het tweede vak, en medicatie tegen moeheid in het derde vak. Hij werkt vier dagen per week, elke woensdag heeft hij vrij. Dan rust hij uit, of gaat bijvoorbeeld naar de kapper. Hij strijkt met een hand zijn haren naar voren in een punt. 'Ik heb het bovenop blond laten verven. Ik val graag op.'

Discofeest

Tijd om weer aan het werk te gaan. Elmer drukt zijn vinger nog even zorgvuldig in een paar resterende broodkruimels op het tafelblad en plaatst de deksel weer op de broodtrommel. We lopen over het terrein terug naar de logistiekhal. Onderweg vertelt hij over

het personeelsfeest volgende week. Het thema is disco; hij heeft er een knalroze broek voor aangeschaft en een groen truitje. 'Weer eens wat anders', zegt hij. Hij houdt van aparte kleding. Op zijn werk draagt hij bruine werkkleding, maar zodra hij thuiskomt trekt hij iets leuks aan. 'Veel mensen zijn standaard', vindt hij. 'Ze dragen altijd een spijkerbroek en een poloshirt.' Hij lacht erbij. 'Ze hebben geen smaak.'

Nathalie Krikke: 'Wij krijgen voor Elmer subsidie van de gemeente en een jobcoach die af en toe komt kijken hoe het gaat. We hoeven het dus niet alleen te doen.'

Elke keer weer anders

De stage bij de manege komt nogmaals ter sprake. Ondanks alles is hij blij dat hij het heeft meegemaakt. 'Omdat het een ervaring is op weg naar het werk dat ik nu heb,' zegt hij. We lopen weer door de montagehal langs de machines in aanbouw. 'Onze machines gaan de hele wereld over', zegt hij. 'Bijvoorbeeld naar bedrijven in Japan, Amerika of Zuid-Afrika. Ik zou wel een keer mee willen.' Soms zoekt hij zo'n bedrijf op internet op, puur uit nieuwsgierigheid.

We eindigen het werkbezoek weer in de logistiekhal; het werkterrein van Elmer. Daar moeten een paar pakketten worden ingeboekt. Elmer zoekt op de pakbon naar het ordernummer, en voert ze in het systeem op de computer in. 'Zo werkt dat hier,' zegt hij. 'Mijn baan is elke keer weer anders. Supertof.'

geren uit
vso•pro
lerwijs ac
slag in de
tor techn
w en ene

**Noa Schorel: 'Ik heb met
bijna alle apparaten
wel een keer gewerkt.'**

De geur van verhit staal

Noa Schorel (19) zou liefst ook op zaterdag en zondag aan het werk gaan bij de metaalafdeling van Zeeuws Werk in Vlissingen. Zagen, boren, slijpen: alles vindt ze leuk. Ze hoopt binnenkort ook haar lasdiploma te halen.

Op het eerste oog is Noa een doorgewoon vrolijk meisje met een hoge paardenstaart. Totdat ze bij Zeeuws Werk in Vlissingen haar blauwe werkoverall aantrekt, en op schoenen met stalen neuzen tussen de imposante metaalbewerkingsmachines laveert: boor- en slijpmachines, hydraulische persen, en metaalzaagapparatuur. Ze kijkt monter rond en constateert: 'Ik heb met bijna alle apparaten wel een keer gewerkt.' Ze somt haar werkzaamheden op. 'Bramen afslijpen, strips zagen, beugels monteren.' Het leukste vindt ze gaatjes boren in metaal. Ze boort er soms meer dan honderd op een dag. 'Je doet dan steeds hetzelfde en kunt doorgaan met je werk', zegt ze. 'Dat geeft rust in mijn hoofd.'

Olievlekken en roetvegen

Zeeuws werk is een bedrijf met twee afdelingen: hout en metaal. Noa begon ooit bij hout. Zij zat toen nog op praktijkschool Het Bolwerk en liep stage. Ze wilde het liefst voorgoed bij hout blijven werken. Maar daar was geen vacature. En zo kwam ze bij metaal terecht. 'Ik vond het eerst niet fijn', vertelt ze. 'Toen

wist ik nog niet dat het bij metaal juist veel léuker is!' Ze geniet van de geur van verhit staal en tilt graag grote platen: 'Dan word je steeds sterker'. Ze kijkt aan het eind van de dag graag naar haar handen. 'Daaraan kun je zien dat ik hard heb gewerkt.' Extra leuk vindt ze het als ze na een werkdag thuiskomt met een roetveeg op haar gezicht. Ze veert op bij de gedachte. 'Geweldig!'

Leo de Visser: 'Goede begeleiding is belangrijk. Daar zijn wij ons erg van bewust.'

Zwaaien naar elkaar

Er werken zo'n tien mensen bij metaal. Dat de mannen geen leeftijdgenoten zijn, vindt Noa juist een voordeel. 'Veel mensen van mijn leeftijd hebben stoere praatjes', zegt ze. 'Daar zit ik niet op te wachten.' Haar collega's zijn juist allemaal een beetje gek. 'Net als ik,' lacht ze.' Ook vindt ze het leuk dat zij en haar collega's wel eens zo maar uit het niets elkaars naam roepen en zwaaien. 'Dan vraag ik: "Hoe gaat het?" En dan werken we weer door.' We lopen langs de zaagmachine waar haar collega Edin aan het werk is. Als hij Noa ziet, drukt hij op de stopknop, slaat een arm om Noa's

schouder en steekt de loftrompet over haar: 'Noa levert fantastisch werk. Ze krijgt een 10. Als zij er is, is iedereen blij.'

Geen tijdsdruk

Leo de Visser is bedrijfsmanager van de metaalafdeling. Hij is altijd in de buurt. 'Goede begeleiding is belangrijk', zegt hij. 'Daar zijn wij ons erg van bewust.' Ook bewaakt hij de werkdruk voor zijn medewerkers. 'De Visser: 'Bedrijven die vaste klant zijn, weten dat onze metaalbewerkers niet altijd goed presteren onder tijdsdruk. Tegelijkertijd zijn ze zakelijk: ze verwachten kwaliteit. Daarom komen ze naar ons voor steeds terugkerend seriematig werk. Ze sturen hun orders ruim op tijd en van een aantal producten ligt hier altijd een voorraad klaar. Daarover hebben wij goede afspraken gemaakt.' De bedrijven kiezen bewust voor Zeeuws Werk, omdat ze ook maatschappelijk willen bijdragen.

Leo de Visser: 'Bedrijven die vaste klant zijn, weten dat onze metaalbewerkers niet altijd goed presteren onder tijdsdruk. Tegelijkertijd zijn ze zakelijk: ze verwachten kwaliteit.'

Bellenblazen

Noa heeft bij metaal in een jaar tijd ontzettend veel geleerd. Ze haalt een schuifmaat uit haar broekzak. 'Deze had ik eerst niet. Nu weet ik precies hoe je hem gebruikt.' We lopen inmiddels richting de inpandige lasserij, waar Noa soms oefent om te lassen. Om

dat te leren gaat ze nog steeds één dagdeel per week naar de praktijkschool Het Bolwerk, ook al is ze niet meer leerplichtig. Ze hoopt komend schooljaar eindelijk haar lasdiploma te behalen: een praktijkverklaring. 'Lassen is lekker warm in de winter', lacht ze. 'En je hebt het hele jaar vuurwerk.'

In de lasserij is haar collega Robert aan het werk. Noa tovert een buisje bellenblaas uit haar borstzak en begroet hem met een wolk zeepbellen. Robert trekt eenzelfde buisje uit zijn borstzak. 'Gekregen van Noa,' zegt hij. Rustig en beheerst zet hij Noa in de bellen. 'Noa is als een zus voor ons', zegt hij, en hij bergt het buisje weer op.

Jonge het vso onder de slag sector bouw

Angesom Kidane:
'Ik heb alles van
Arjan geleerd.'

Alleen de besten zijn goed genoeg

Bij Mulder Elektro in Apeldoorn gaan de ervaren monteurs straks met pensioen. Hun hoop is gevestigd op de jonge garde. Ze zien weinig verschil tussen monteurs met een mbo-achtergrond of collega's die oorspronkelijk van de praktijkschool komen.

Mulder Elektro is onderdeel van familiebedrijf Mulder Systems in Apeldoorn. De afdeling heeft zo'n vijftien medewerkers in dienst. Een aantal van hen zijn de spreekwoordelijke 'oude rotten in het vak' met soms dertig, veertig jaar ervaring in elektro- en installatietechniek. Maar het merendeel is jong talent dat op de werkvloer door medewerkers van Mulder Elektro zelf is opgeleid. Ze komen soms van een praktijkschool en stromen vervolgens door naar een BBL-traject (beroeps begeleide leerweg), van niveau 1 en 2 naar niveau 3 en soms 4. 'Zo hebben wij in tien jaar tijd een mooie ploeg opgebouwd, zegt projectbegeleider Dirk Hoogers. 'Allemaal jongens van twintig of hooguit dertig jaar, aan wie we onze taken in de toekomst met een gerust hart overdragen.'

Snuffelstage

De leerlingen komen vaak binnen via een tweedaagse 'snuffelstage'. Hoogers onderhoudt de contacten

met scholen. 'Zo'n aanvraag accepteren wij altijd', zegt hij. 'We plaatsen de stagiaire bij een van onze monteurs. Het merendeel zien we na twee dagen niet meer terug. Maar soms slaat er een vonk over. De stagiaire komt terug voor een leertraject van twintig weken.' Hoogers merkt weinig verschil tussen leerlingen met een mbo-achtergrond of leerlingen die oorspronkelijk van de praktijkschool komen. 'Wij zien jongens en meisjes met veel diploma's van op zak, maar die hun kennis over elektrotechniek niet goed kunnen toepassen in de praktijk. Omgekeerd zien wij leerlingen met amper kennis over stroom, spanning en weerstand. Maar ze zijn praktisch en handig, en op de werkvloer bereid om te leren.'

Doorzetter

Een voorbeeld van zo iemand is Angsom Kidane (26). Sinds 2015 leerde hij in het AZC de beginselen van de Nederlandse taal, volgde lessen op de praktijkschool en stroomde door naar het mbo voor een BBL-traject elektrotechniek. Hij is inmiddels opgeklommen tot mbo-niveau 3 en werkt onder begeleiding van chef-monteur Arjan van der Maten. 'Angsom werkt al heel zelfstandig', zegt Van der Maten. 'Hij voert projecten uit, doet service en onderhoud, en lost storingen op. Hij is een echte doorzetter.' Dirk Hoogers beoordeelt de stagiaires op basis van de criteria van de scholen.

Hoogers: 'We moeten Angesom eerder afremmen dan aansporen. Ik zie hem in de toekomst doorgroeien tot chef-monteur.'

Cursus voor beoordelaars

Om leerlingen goed te kunnen beoordelen, volgt Dirk Hoogers verschillende opleidingen. Hoogers: 'In de cursussen wordt benadrukt dat je leerlingen een kans moet geven. Als je geduld hebt, zie je langzaam het kwartje vallen. Wij hebben al vaker vermeld gestaan. Ook van leerlingen waarbij zelfs de school twijfels had.' Ook heeft hij geleerd dat een argeloze opmerking hard kan aankomen bij stagiaires. 'Soms blijkt dat ze er 's nachts van hebben wakker gelegen. Daarom zeg ik tegenwoordig: "Laat mij direct weten als je ergens mee zit. Mijn deur staat altijd open."' Er zijn verschillende organisaties die de opleiding tot beoordelaar aanbieden. Hoogers: 'Bepaalde scholen verplichten je zo'n cursus bij hen te volgen. Maar ook SBB en WijTechniek bieden een cursus aan. We hebben dus keuze.'

Observeren

Chef-monteurs zoals Arjan van der Maten volgen bij SBB een cursus gericht op begeleiden. De cursus bekrachtigt wat hij al weet uit ervaring. Van der Maten: 'De stagiaires komen vanuit een knusse schoolomgeving op een ruwe bouwplaats terecht. Daar moeten ze aan wennen.' Hij ziet stille, bescheiden stagiaires en zelfverzekerde, ietwat overmoedige jongelui. Van der Maten: 'Je kunt al veel aflezen aan de manier waarop ze bij je in de auto stappen om naar een klus te rijden. Ik observeer hoe ze werken. Tonen ze initiatief? Zijn ze handig? Willen ze leren? Hebben ze de juiste mentaliteit? Je bouwt al snel een aardig beeld van iemand op.'

Niet te snel oordelen

Van der Maten leert zelf trouwens ook van de stagiaires die hij opleidt. 'Bijvoorbeeld dat je niet te snel moet oordelen', zegt hij. 'In eerste instantie kijk je vooral naar de oppervlakte. Totdat je ontdekt wat een mooi persoon erachter zit.' Angesom is het levend bewijs van zijn theorie. Van der Maten: 'Vanwege de taalbarrière verliep de communicatie stroef. Met handen en voeten kwamen we eruit. Inmiddels hebben wij onze hoop op hem gevestigd. Zijn Nederlands gaat vooruit. Hij heeft het in zich om heel ver te komen in de elektrotechniek.'

Dirk Hoogers: 'Wij zien leerlingen met amper kennis over stroom, spanning en weerstand. Maar ze zijn praktisch en handig, en op de werkvloer bereid om te leren.'

Leerlingen met capaciteiten

'Ja, het is een investering', zegt Dirk Hoogers. 'Maar je krijgt er veel voor terug.' Bij elektrotechniek gaat het om verantwoord werk, dus de stagiaires moeten *clever* zijn. Hoogers: 'Scholen denken daarin mee. Ze sturen ons de leerlingen met de capaciteiten om dit werk te kunnen doen.' Liefst zou Hoogers de werkzaamheden straks overdragen aan mensen van vijfendertig met veel ervaring. 'Maar die zijn er niet', zegt hij. 'Deze jonge mensen moeten het gaan doen. Alleen de besten zijn goed genoeg. De ervaring wijst uit dat dit ook de mensen kunnen zijn met een pro-achtergrond.'

Vlnr: Dirk Hoogers, Arjan van der
Maten, Angsom Kidane

Gijs Paulissen: 'Ik ben weer
in mijzelf gaan geloven.'

Op de hoogwerker

Gijs Paulissen (22) uit Esbeek kwam op zijn veertiende voor stage bij Reijrink Staalconstructies. Hij is er nooit meer weg gegaan. Inmiddels werkt hij op de bouwplaats in de hoogwerker. Het ziet ernaar uit dat hij ooit doorgroeit tot voorman.

Gijs Paulissen uit het Brabantse Esbeek heeft op de Praktijkschool van PiusX-college in Bladel gezeten. De leraren hadden al snel door dat theorie niet zijn sterkste kant was. 'Lezen gaat mij slecht af', vertelt Gijs. 'Alle woorden gaan door elkaar. Ik kan niks met zo'n papiertje dat voor mij op tafel ligt.' In praktijkvakken daarentegen blonk Gijs uit. Met name bij het lassen. Gijs: 'Dus als de klas uit boeken ging leren, zei de leraar tegen mij: "Gijs, ga jij maar lassen." Dan kon ik meters maken.'

Het was hier gelijk leuk

Toen hij een richting moest kiezen, twijfelde hij. Koos hij voor *Dier* of voor *Staal*? Gijs: 'We hebben thuis een boerderij met vierduizend biggen, fok- en mestvarkens. *Dier* zou een logische keuze zijn.' Zijn ouders dachten met hem mee over zijn toekomst. Ze adviseerden uiteindelijk: 'Kies maar voor *Staal*, en als dat tegenvalt heb je nog altijd een plan B.' Zijn eerste stage was bij Reijrink Staalconstructies, ook in Esbeek, aan de rand van het dorp. 'Ik was toen veertien jaar', zegt hij. 'Het was hier gelijk leuk.'

Goede mentaliteit

Peter Vingerhoets is bij Reijrink een erkend leermeester. Hij heeft veel contact met scholen in de omgeving. Leerlingen komen via hem stagelopen bij de binnendienst. Voor jongeren uit het dorp zoals Gijs is altijd extra aandacht. Vingerhoets: 'In Esbeek komen ze vaak van de boerderij. Daar hebben wij goede ervaringen mee. Ze weten wat werken is; ze hebben de goede mentaliteit.' Hoe jonger de stagiaires, hoe beter, vindt hij. 'Dan zijn ze nog kneedbaar. Ze groeien gemakkelijker in het bedrijf.' Als er eens problemen zijn, dan neemt hij contact op met school, of met de ouders thuis. Vingerhoets: 'Samen zorgen wij ervoor dat onze jongeren goed terechtkomen. Je hebt elkaar nodig.'

Peter Vingerhoets: 'Samen zorgen wij ervoor dat onze jongeren goed terechtkomen.'

Precisiewerk in de robothal

Reijrink heeft drie vestigingen in Brabant. Op locatie Esbeek worden de halffabricaten gemaakt. Tijdens de rondleiding loopt Gijs voorop. In een grote hal zijn lassers aan het werk: hier en daar stijgen blauwe rookpluimen op, of vliegen vuurspatjes in het rond. 'En het mooiste moet nog komen', zegt Gijs. Even later

betreden we de trots van Reijrink: de robothal waar dinosaurusachtige apparaten precisiewerk verrichten. Balken schuiven over elkaar heen, het snerpend geluid van staal op staal snijdt door de ruimte. Peter Vingerhoets: 'Wij zijn het meest geautomatiseerde constructiebedrijf van Europa. Onze staalconstructies gaan de hele wereld over.'

Mee met de hoogwerker

We zijn weer terug waar we de rondleiding begonnen. Gijs laat zien hoe hij 's ochtends de bus inlaadt: spullen die de ploeg nodig heeft staan klaar bij het juiste voorraadloket. Daarna lopen we naar een hoogwerker. Onder leiding van Gijs stijgen we zo'n 21 meter in de open lucht. De bak schommelt licht in de wind, we kijken uit over het landelijk Brabants groen. Gijs laat zien hoe hij het paneel bedient: de knoppen waarmee hij stuurt, draait of zwenkt. 'Voor mij is het kinderspel', zegt hij.

Lekker bezig zijn

Terug op kantoor vertelt Gijs hoe hij vanaf de hoogwerker het stalen skelet van grote bouwwerken opbouwt. Bijvoorbeeld van loodsen, hallen, of stadions. Een hijskraan reikt de stalen balken aan, Gijs trekt ze aan zijn kant op de juiste plaats en schroeft ze vast. Regen en koude deren hem niet: 'Daar heb je een jas en handschoenen voor.' Vaak helpt hij 's avonds nog zijn vader en zijn neef op de boerderij. Gijs: 'Varkens voeren, of overzetten naar een andere stal. Lekker bezig zijn.'

Vrijmibo

Gijs is niet alleen een hardwerkende, hulpvaardige en handige collega, hij is ook een gezellige collega. Op vrijdagmiddag rond 12.00 uur eet de ploeg altijd friet.

'Het uitje van de week', zegt hij. 'Dan zoeken we de dichtstbijzijnde friettent op, en is het: Kom op jongens! We gáán.' Ook is er elke vrijdag om 17.00 uur een borrel bij Reijrink in de kantine. Gijs: 'Alle busjes komen dan van een andere bouwplaats terug. We zien daar ook de binnendienst. Als de pot voor bier leeg is, lappen we allemaal wat bij.' Op zaterdag gaat hij uit met een vriendengroep. Gijs: 'Daar zitten ook een paar jongens van Reijrink bij; een monteur, een timmerman, een loodwerker, en een maat van kantoor.'

Peter Vingerhoets: 'In Esbeek komen ze vaak van de boerderij. Daar hebben wij goede ervaringen mee.'

Cirkel rond

Terugkijkend op zijn leven tot nu toe is de cirkel rond. Gijs: 'Als jongetje liep ik aan de hand van ons vader mee over het land om te kijken hoe nieuwe varkensstallen werden opgebouwd. 's Morgens stond er nog niets, en 's avonds stond er het stalen skelet.' Ook herinnert hij zich hoe onzeker hij was, omdat de theorie op school niet wilde lukken. Gijs: 'Ik kon het niet bijbenen. Door de stap naar Reijrink te maken ben ik weer meer in mijzelf gaan geloven.' Leermeester Peter Vingerhoets heeft de ontwikkeling van Gijs van nabij gezien. 'Gijs komt hier elke ochtend fluitend binnen', zegt hij. 'En hij kan bij ons nog steeds doorgroeien. Het zou mij niet verbazen als hij over een paar jaar voorman is van een ploeg monteurs op de bouwplaats. De kwaliteiten heeft hij.'

Gijs Paulissen (l) en Peter Vingerhoets

A man with a beard and short dark hair, wearing a dark blue t-shirt and a black watch, is focused on his work. He is using a red multimeter probe to test a cable in a server rack. The background shows rows of server units with glowing blue lights. The text is overlaid on the left side of the image.

Alaa Alkowatli: 'Veiligheid is
het belangrijkste. Het eerste.
Veiligheid staat bovenaan.'

Een zachte landing in een veilig nest

Bij netbeheerder Stedin worden leerlingen van het vso en pro in een veilige omgeving opgeleid tot hulpmonteur. Het team waarbinnen dat gebeurt staat onder leiding van Sem van Rooij. 'Ik ben de zachte landing.'

Drie keer per jaar organiseert netbeheerder Stedin in Delft, Rotterdam en Utrecht een instroommoment voor toekomstige hulpmonteurs. Ze vormen een klas van max acht personen. Een deel van hen zijn volwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een ander deel zijn jongeren uit het vso en pro. De klas is onderdeel van het Serviceteam Operations dat onder leiding staat van Sem van Rooij. Hij vertelt: 'Stedin heeft voor deze klassen een heel traject in elkaar getimmerd. Eerst intern, binnen de muren van Stedin, daarna ook buiten op de werkplek. Uiteindelijk stromen ze door naar een duurzame baan als hulpmonteur. Het gebeurt allemaal in de veilige omgeving van het Serviceteam Operations. Wij zijn de zachte landing.'

Geduld en liefdevolle aandacht

Tijdens de eerste stage doen leerlingen hand- en spandiensten voor Stedin, zoals lampen vervangen, brieven posten en kastjes demonteren

voor hergebruik. Ook halen ze in deze periode het veiligheidscertificaat VCA VOL. Daarvoor krijgen ze acht weken lang les in een klas, en wie meer tijd nodig heeft krijgt extra ondersteuning. Van Rooij: 'De medewerkers van ons team zijn opgeleid om te kunnen omgaan met bijvoorbeeld autisme of een leerprobleem. We hebben geduld en geven liefdevolle aandacht. Leerlingen voelen zich bij ons gezien, begrepen en gewaardeerd. Ze zijn gemotiveerd en doen hun best.'

Mee met de monteur

Voor de tweede stage – ze hebben inmiddels een jaarcontract – gaan leerlingen met het Serviceteam Operations mee naar een werkplek in de omgeving. Er wordt gelet op inzet, handigheid, en op werknemersvaardigheden: zoals afspraken nakomen en omgaan met collega's. Ook is er aandacht voor theorie, zoals *Veilig werken langs de weg*, *Kleine blusmiddelen* en *Levensreddend handelen*, en halen de leerlingen certificaten die nodig zijn om met gas en elektra te mogen werken. Tot slot volgt deel drie van het traject: een stage binnen een heel andere afdeling van Stedin. Van Rooij: 'Ze gaan voor het eerst mee met een nieuw team onder de hoede van een monteur die ze nog niet kennen. Ze assisteren bij allerlei klussen, zoals graven, bestraten en materialen uit de auto tillen.'

Het eerste jaarcontract

Aan het eind van de rit zijn de leerlingen meestal zo'n twee jaar verder. De prestatie wordt bezegeld met hun eerste vaste contract bij een geschikte afdeling van Stedin. Daar gaan ze in dienst als volwaardige hulpmonteurs. Van Rooij: 'Ze krijgen een laptop en mogen hun rijbewijs halen. Ze horen er helemaal bij.' Mochten de hulpmonteurs in hun nieuwe functie op problemen stuiten, dan kunnen ze zo nodig altijd weer terecht bij Sem van Rooij. Van Rooij: 'Ik zeg altijd: "Kom terug als er iets is." Ze kennen mij. Ik ben voor hen het vertrouwde nest.'

Veiligheid staat bovenaan

Voor het traject tot hulpmonteur worden mensen geselecteerd tijdens een informatiedag. Van Rooij: 'Wij stellen de leerlingen diezelfde dag al op de proef. Willen ze écht? Of scrollen ze de helft van de tijd door hun telefoon?' Een van de leerlingen is Alaa Alkowatli (18) uit Rotterdam. Hij loopt nu een paar maanden stage bij Stedin. Zijn mentor van Praktijkschool Charlois in Rotterdam ging met hem mee naar de informatiedag. Alaa vond het van meet af aan leuk. In zijn vrije tijd kijkt hij TikTok- en Youtube-filmpjes over stroomaansluitingen, hoogspanning en over veiligheid. Het belang van dat laatste thema is er al ingeprent. Alaa: 'Veiligheid is het belangrijkste. Het eerste. Veiligheid staat bovenaan.'

Teamleiders krijgen een co-worker-training

Teamleiders van Stedin krijgen via Sem van Rooij regelmatig een stagiaire onder hun hoede. Zij moeten in staat zijn om zo iemand te begeleiden. Van Rooij: 'Daarvoor volgen zij een *co-worker-training*. Daar maken ze kennis met educatieve en psychologische

facetten, zoals omgaan met leerlingen die vastlopen, of die bepaalde problemen hebben. Ze leren te benoemen wat ze zien, en leerlingen inzicht geven zodat ze weer verder kunnen.' Van Rooij weet uit eigen ervaring hoe het is om obstakels te overwinnen en is daarover open naar de leerlingen. De Rooij: 'Niet iedereen heeft een veilige jeugd gehad en maakt de juiste keuzes. Het sterkt mensen als ze zien dat het ook mij niet is komen aanwaaien.'

Sem van Rooij: 'Leerlingen voelen zich bij ons gezien, begrepen en gewaardeerd. Ze zijn gemotiveerd en doen hun best.'

'Ik ben blij dat ik er voor deze doelgroep mag zijn'

Een deel van de hulpmonteurs besluit alsnog een BBL-traject te gaan volgen (Beroeps Begeleide Leerweg) en stroomt door naar het mbo. Zij groeien door van hulpmonteur tot volwaardig monteur. Van Rooij: 'Er zijn monteurs die uiteindelijk ploegleider zijn geworden: zij geven leiding buiten bij de put. Wij hebben ze de liefdevolle aandacht gegeven die ze nodig hadden. Zij hebben hard gewerkt, doorgezet en zelfvertrouwen opgebouwd. Ik ben trots op alle leerlingen van het vso en pro die bij ons aan het werk zijn. En ik ben blij dat ik er voor deze doelgroep mag zijn. Een zachte landing in een veilig nest.'

Sem van Rooij (l) en
Alaa Alkawatli

**Nick Tilburgs: 'De wanden
die ik maak, wegen wat. Ik
heb mijn abonnement bij
de sportschool opgezegd.'**

Chef werkplaats

Nick Tilburgs (20) werkt als timmerman bij Alforte in Geldrop, een bedrijf dat zorgunits op maat maakt. Omdat Nick moeite heeft met rekenen, hebben zijn collega's mallen gemaakt. Zo zaagt hij balken en kolommen altijd in de juiste maat.

Alforte in Geldrop maakt zorgunits op maat en bouwt ze op binnen Nederland bij mensen die thuis willen blijven wonen. Het bedrijf heeft vijf werknemers in dienst, onder wie Nick Tilburgs uit Geldrop. Hij zaagt balken, kolommen en boeidelen op maat, boort de gaten voor bouten in het raamwerk voor wand- en dakplaten, schildert hout en cementplaten, helpt bij laden en lossen, en houdt de voorraad op peil. We lopen door de werkplaats. Nick vertelt: 'Sinds ik hier werk ben ik veel sterker geworden en een paar kilo lichter. Die wandplaten wegen nogal wat.' Hij lacht: 'Dat zijn geen veertjes. Ik heb mijn abonnement bij de sportschool opgezegd.'

Steeds knapper

Nick is zo'n drie jaar geleden bij Alforte gekomen via Praktijkschool Eindhoven. Op school viel hij op vanwege zijn positieve inzet. Nick: 'Ik ben er altijd, en kom nooit te laat. De leraren zeiden: "Wij zouden wel honderd jongens als jij op onze school willen hebben."' Wel was hij in zijn jongere jaren nog onzeker. Hij vertelt: 'Als ik kwam aanlopen hoorde je mensen

denken: Daar heb je hém weer. Ik deed ook nooit gel in mijn haar. Ik wilde niet opvallen.' Hij kreeg van school een cursus *In je schulp, uit je schulp*. Inmiddels staat hij stevig in zijn schoenen. Nick: 'Ook qua uiterlijk ben ik veranderd. Dat vinden anderen ook. Ze zeggen: "Zo, jij wordt steeds knapper." Ik hoor er nu bij.'

Stefan Vonk: 'Met goede begeleiding op de werkvloer, kunnen mensen van de praktijkschool volwaardige vaklui worden.'

Volwaardige vaklui

Stefan Vonk is directeur bij Alforte. Hij heeft in het verleden een werkruimte gehuurd bij de Praktijkschool Eindhoven (hij maakte toen nog eenvoudige tuinhuisjes). Leerlingen liepen langs en vroegen soms of ze een dag mochten meehelpen. Vonk: 'Ik heb daar veel leerlingen aan het werk gezien, ook voor langere stages. Een deel van hen presteert uitstekend.' Hij hecht meer waarde aan een goede mentaliteit – eerlijkheid en de wil om te werken – dan aan veel theoretische kennis en diploma's. Vonk: 'Het timmervak leer je in de praktijk. Met een goede begeleiding op de werkvloer, kunnen mensen van de praktijkschool volwaardige vaklui worden.'

Mallen voor de juiste maat

Nick heeft moeite met rekenen. Dat maakt het lastig om balken en kolommen op de juiste maat te zagen. Daarom hebben zijn collega's bij Alforte – directeur Stefan Vonk én collega Patrick Roothans – mallen gemaakt die Nick kan gebruiken. Zo kan het niet meer fout gaan. Ook overzicht houden is lastig voor Nick, dus krijgt hij elke dag een lijst met de werkzaamheden die hij kan afvinken zodra een klus is afgerond. Stefan Vonk: 'Dat beetje begeleiding heb ik er graag voor over. Nick werkt hard en leert van zijn fouten. Hij is in korte tijd enorm gegroeid.' Hij lacht: 'We noemen hem inmiddels zelfs Chef Werkplaats.'

Patrick Roothans: 'Ik heb er een goede collega aan. Nick draait op volle toeren mee.'

Heel goede collega

Bij Alforte is Patrick Roothans de allround timmerman. Hij heeft de regie als ergens in het land een zorgunit in een achtertuin wordt geplaatst. De ploeg is dan extra op elkaar aangewezen. Soms gaat Nick mee naar zo'n locatie. Aanvankelijk had Patrick weinig vertrouwen in de capaciteiten van Nick. Patrick: 'Ik had al vaker zo'n jongen meegehad. Als hij moest schilderen, zat alles onder de verf, behalve het hout. Dus ik dacht ook bij Nick: dit wordt niks.' Al snel bleek dat Patrick zijn vooroordeel kon bijstellen. 'Ik heb er een heel goede collega aan', zegt hij. 'Nick draait op volle toeren mee.'

Niet van een vreemde

In de werkplaats laat Nick nog even zien hoe de cirkelzaag werkt en waar de wandplaten opgestapeld liggen. Hij heeft ze allemaal stuk voor stuk zelf gemaakt. Het timmervak zit hem in het bloed: zijn vader werkt graag met hout, en ook zijn inmiddels overleden opa. Hij heeft foto's van zichzelf als kind met een overalletje aan. 'Ik sta daar naast mijn opa. We timmerden toen een draaiorgel.' Thuis heeft hij bij zijn moeder in de garage eigenhandig een vlonder getimmerd waar nu het gereedschap staat opgeslagen. "Mooi gedaan", vond zijn moeder. En straks om vijf uur na zijn werk, gaat hij even langs bij zijn oma. Nick: 'Ze belde me net. De gordijnrails hangt scheef.'

Tot aan het pensioen

Net zo goed helpt hij zijn baas uit de brand. Geen probleem als die vraagt of hij op zijn vrije dag wil komen werken. 'Behalve als ik rijles heb of draaiorgel moet spelen,' zegt Nick. Draaiorgels zijn z'n passie: 'Het pakt je of het pakt je niet.' Hij heeft er drie bij zijn moeder in de garage staan. Uitgaan met leeftijdgenoten is aan hem niet besteed. Nick: 'Als ik uitga, dan is het omdat ik met mijn draaiorgel moet spelen in een verpleeghuis. Mensen worden vrolijk van de muziek.' Nick is voornemens om tot zijn pensioen bij Alforte te blijven. 'Daarna stop ik ermee', zegt hij. 'Ik kan hier moeilijk met een rollator achter de zaagmachine gaan staan.'

Nick Tilburgs (l) en Patrick Roothans

jongeren
onderwijs
sector techn

Lukas Beijer: 'Op mijn eerste stagedag zag ik een kabeltrek. Het was heel interessant.'

VAN GELEUKEN
INFRA

In stroomversnelling gegroeid

Op het speciaal onderwijs kon Lukas Beijer (17) zich moeilijk concentreren. Inmiddels doet hij bij Van Geleuken Infra in Kelpen Oler een leerwerktraject. Zijn begeleider zegt: 'Lukas weet meer van stroom dan ik.'

Lukas Beijer uit Haler (Limburg) knutselt van jongs af aan met oude waterpompen, installaties en motortjes. Hij krijgt ze van mensen uit de buurt of koopt ze op de rommelmarkt. Hij schroeft ze uit elkaar en weer in elkaar. 'Kijken wat er binnenin zit,' zegt hij, 'en er weer iets nieuws van maken.' Om te leren zoekt hij naar Youtube-filmpjes over stroom, spanning en weerstand en hij doet graag experimentjes. Lukas: 'Soms gaat er iets fout. Dan slaan bij ons thuis de stoppen door.'

Richting Elektrotechniek

Toen hij nog op de arbeidsklas zat van vso de Widdonckschool in Weert, had hij liefst iets als een richting Elektrotechniek gekozen. Maar die optie bestond niet op zijn school. Hij koos daarom eerst voor Groen en daarna voor Metaal, maar beide richtingen boeiden hem niet. Op zijn vijftiende kwam hij uiteindelijk via via voor een stage bij Van Geleuken Infra terecht. Het familiebedrijf in Kelpen Oler legt van

oudsher ondergrondse gas- en waterleidingen aan, en inmiddels ook elektriciteitskabels.

Kabeltrek voor laadpalen

Lukas herinnert zich de eerste stagedag – eigenlijk een meeloopdag – nog goed. Hij vertelt: 'Iemand van het bedrijf kwam mij met de auto thuis ophalen. We gingen naar een plek waar laadpalen werden aangesloten. Ik zag daar een kabeltrek en keek hoe de monteurs met verbindingsklemmen nieuwe aftakkingen maakten naar de laadpalen. Het was heel interessant. Op de terugweg in de auto bleef ik maar vragen stellen over alles wat ik had gezien.'

Leergierig

Inmiddels is hij kind aan huis bij Van Geleuken Infra. Hij heeft de vso-school afgerond en is doorgestroomd naar het *ROC Koning Willem I College* in Den Bosch voor een BBL-leerwerktraject (Beroeps Begeleide Leerweg). Twee dagen school, drie dagen praktijkleren bij Van Geleuken Infra. 's Ochtends wordt hij door een collega thuis opgehaald, en 's avonds weer thuisgebracht. Eilt Uuldriks is één van zijn begeleiders bij Van Geleuken. 'Prachtig als de jeugd zo leergierig is', zegt hij. 'Lukas weet meer van stroom dan ik.'

Vroeger leerde je een vak

Eilt vindt het erg dat jonge mensen tegenwoordig een stempel opgedrukt krijgen omdat ze op school toevallig geen diploma kunnen halen. 'Vroeger was dat heel anders', zegt hij. 'Dan ging je gewoon een vak leren, of naar de lts.' Zelf heeft Eilt het vak eveneens in de praktijk geleerd. 'Net als al mijn andere collega's van boven de vijftig', zegt hij. 'We zijn allemaal begonnen onder in de kuil, met graven en bestraten. De beste vaklui komen dáár vandaan. Dat wordt nog wel eens vergeten.'

Wiskundige formules en theorie

Met Lukas gaat het tegenwoordig prima op school. Hij maakt berekeningen met wiskundige formules, en leert zonder problemen de theorie uit boeken op MBO2-niveau. Hij verklaart waarom leren vroeger niet lukte. 'In mijn klas zaten kinderen met heel uiteenlopende problemen', zegt hij. 'Ze hadden bijvoorbeeld gedragsproblemen, of het syndroom van Down. Ik heb autisme en paste er niet tussen. Ik kon mij niet concentreren.'

Iron man

Vorig jaar is Lukas geopereerd aan een vergroeiing van zijn wervelkolom. Hij pakt zijn telefoon erbij en scrollt naar de röntgenfoto's. 'Hier zie je het', zegt hij. 'Ze hebben de wervels vastgezet met platen en pinnen.' In het ziekenhuis kreeg hij een grote fruitmand van de directeur: Van Geleuken zelf. Tijdens de herstelfase kwamen collega's hem af en toe halen om een dagdeel mee te kijken in de kuil. Nog steeds letten de collega's goed op Lukas. 'Soms wil ik te veel', zegt hij. 'Dan fluiten ze me terug, zodat ik mijn rug niet forceer.'

Klusjes in het dorp

Niet alleen van leerproblemen, ook van autisme heeft hij steeds minder last. Het lukt hem beter zich over weerstanden heen te zetten, ook thuis in het dorp. Lukas: 'Als er een dorpsfeest is, steek ik altijd even mijn neus om de hoek. Gewoon om te laten zien dat ik best wel met hen meedoe.' Veel dorpsgenoten weten van zijn passie voor elektriciteit. Lukas: 'Ze vragen mij voor klusjes in huis. Ik help ze graag, tenzij het onverantwoord is. Ik wil niet dat door mijn fout hun huis in de fik gaat.'

Eilt Uuldriks: 'We zijn allemaal begonnen onder in de kuil, met graven en bestraten. De beste vaklui komen dáár vandaan. Dat wordt nog wel eens vergeten.'

Welk niveau is dat?

Het stoort Lukas dat sommige mensen – vooral op de sportschool – zich neerbuigend uitlaten over jongeren op vso-pro-scholen. Sommigen vinden zelfs mbo nog niet hoog genoeg. Als hij zegt dat hij leert voor *Monteur laag- en middenspanningsdistributie*, willen ze weten welk niveau dat is. 'Hmmm', zeggen ze dan kritisch, 'en wat verdient dat?' Of ze zeggen: 'Ik zou maar doorleren, anders sta je een leven lang achter de graafmachine.' Lukas schaamt zich soms om te zeggen dat hij een BBL-traject doet. Begeleider Eilt steekt hem een hart onder de riem. 'Gewoon vertellen. Je bent niks minder dan een ander. Vergeet dat niet.'

Lukas Beijer (l) en Eilt Uldriks

Jongeren Onderwijs aan de

Samen bouwen aan waardevol werk

De instroom van nieuwe krachten in de techniek, bouw en energie moet verdubbelen en de uitstroom minimaliseren. Dit is één van de pijlers van het Aanvalsplan Arbeidsmarkttekorten Techniek, Bouw en Energie, een initiatief van zes Techniek-, Bouw- en Energie brancheorganisaties: Bouwend Nederland, FME, Koninklijke Metaalunie, Techniek Nederland, WENB en BOVAG. Zij nemen het initiatief in samenwerking met VNO-NCW, MKB-Nederland, CNV Vakmensen en FNV.

Vso- en pro-leerlingen zijn een deel van de oplossing voor het oplopende personeelstekort in deze sectoren. Via leerwerkarrangementen (inclusief begeleiding) stromen zij in op instapfuncties. Maar niet iedere werkgever denkt bij een openstaande vacature direct aan deze optie. Zij kennen deze jongeren vaak niet, of niet goed genoeg. En vice versa: veel scholen weten de werkgevers niet te vinden.

Om de brug te slaan tussen de vso- en pro-scholen en de

bedrijven in deze sectoren hebben de Sectorraad GO, de Sectorraad Praktijkonderwijs, het ministerie SZW en de techniek- bouw- en energiebrancheorganisaties de handen ineengeslagen en een project ontwikkeld: *Jongeren uit het vso•pro onderwijs aan de slag in de sector techniek, bouw en energie*. Doel is om de instroom van vso- en pro-leerlingen in de technische sectoren structureel te bevorderen.

Voor meer informatie:

www.aanvalsplantechniek.nl

www.vsopro.nl

Sectorraad
Praktijkonderwijs

vso•pro

sectorraad>go

voor gespecialiseerd onderwijs

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aanvalsplan **Techniek**

Colofon

Deze brochure is een uitgave van het Landelijk Netwerk vso•pro in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het Landelijk Netwerk vso•pro is een initiatief van de Sectorraad GO en de Sectorraad Praktijkonderwijs met als doel om via samenwerking zoveel mogelijk jongeren aan het werk te krijgen en te houden. De portretten dragen er aan bij om goede voorbeelden uit de praktijk te delen waarbij jongeren uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs duurzaam aan de slag zijn in de sector Techniek, Bouw en Energie.

Tekst en fotografie: Riëtte Duynstee.

Samenstelling: Marian Bonhof en Nienke van Karsen, Landelijk netwerk vso•pro.

Vormgeving: BUREAUBAS. *Drukwerk:* Drukproef.

© 2024 vsopro.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

vso·pro